

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTEREDIAR - POSDRU

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: AP4 **"Modernizarea serviciului public de ocupare"**

Domeniul major de intervenție: 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: Sistem partenerial de analiză și prognoză pentru piața muncii adaptat continuu la dinamica economică

POSDRU/180/4.1/S/155259

STUDIU DE DINAMICĂ A PIEȚEI MUNCII LA NIVELUL JUDEȚULUI MUREȘ SUMAR EXECUTIV

Profilul demografic al județului Mureș arată că în perioada 2000 - 2014 **populația județului** a avut un trend descendent, tendință care s-a menținut inclusiv pe sexe, cu o scădere mai accentuată în cazul bărbaților. Bărbații reprezentau 49,1% din totalul populației județene în anul 2014. Analiza populației pe medii de rezidență arată că populația din mediul urban este mai numeroasă decât cea din rural, iar evoluția populației, diferită de cea înregistrată per ansamblul regiunii, a fost de creștere. La nivelul județului Mureș, diferența dintre populația din urban și cea din rural s-a păstrat în favoarea celei din urban pe toată perioada analizată. În mediul urban trendul este ascendent între 2000 - 2014. Trendul **sporului natural** a fost descrescător și negativ, puncte de inflexiune fiind înregistrate între anii 2004 și 2008. Pentru perioada analizată **durata medie de viață** a crescut cu 4,8 ani. Pe **grupe de vârstă**, dinamica populației în perioada 2000-2014, indică tendința de îmbătrânire demografică, caracterizată prin reduceri ale ponderii efectivelor din grupa 0-14 ani în total populație de la nivelul județului (cu 2,8 pp) și creșterii populației cu vârsta de 65 de ani și peste (cu 2 pp). Populația cu vârsta de 15 - 64 de ani a scăzut.

Populația școlară din județul Mureș era în anul 2013 de 101.993 elevi și reprezenta 23,5% din populația școlară totală a regiunii Centru, comparativ cu 21,3% în anul 2000, respectiv 115.158 elevi. În perioada 2000-2013, populația școlară de sex masculin a depășit numeric populația școlară de sex feminin. Pe **medii de rezidență**, analiza datelor statistice arată că populația școlară din mediul urban a depășit numeric populația din mediul rural. În perioada 2000 - 2013 populația școlară din mediul urban a scăzut de 6%, iar populația școlară din mediul rural a scăzut cu 20,5%. În perioada 2000 - 2013 aproape toate **nivelele de pregătire** au suferit o scădere a numărului de elevi înmatriculați. Doar învățământul liceal și învățământul superior au avut creșteri, de 14,3% respectiv 2378 elevi și de 21,9% respectiv 1.837 studenți. O scădere majoră a efectivului de elevi a suferit învățământul profesional (86,9%), urmat de cel gimnazial (29,2%). Învățământul preșcolar și cel primar au avut scăderi mai reduse de 11% respectiv 3,3%. Ponderea învățământului profesional a ajuns la 0,7% din totalul populației școlare din județ în anul 2013.

Din punct de vedere economic, de-a lungul perioadei analizate 2000 - 2012, **evoluția PIB** a fost una ascendentă. Evoluția **numărului de firme** a fost în creștere în perioada 2000-2008, urmată de o scădere până în anul 2011, pe fondul crizei economice și ulterior de o

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE,
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

ușoară revenire, ca urmare a revigorării economiei în ansamblu. Majoritatea firmelor înregistrate, indiferent de mărimea acestora, activau în perioada 2008 - 2013 în comerț, activitate care acoperă peste o treime din unitățile județului. Analiza firmelor pe clase de mărime pune în evidență faptul că, de-a lungul întregii perioade analizate 2000-2013, firmele de mici dimensiuni (care au sub 9 salariați) au reprezentat majoritatea în totalul firmelor înregistrate la nivelul județului (peste 85%). Evoluția **cifrei de afaceri** la nivelul unităților locale din județul Mureș a fost una crescătoare în perioada 2003-2013, cu ușoare reduceri în perioada post-criză. Structura cifrei de afaceri pe activități economice arată că cea mai importantă contribuție la nivelul județului din perioada 2008 - 2013 au avut-o activitățile din comerț (28 - 32%) și din industria prelucrătoare (24 - 28,5%). **Investițiile brute** la nivelul județului Mureș au cunoscut un trend continuu ascendent până în anul 2010, cu o singură scădere în anul 2009. Doar în anul 2011 se evidențiază o creștere puternică, de peste 10 ori nivelul înregistrat în anul precedent, apoi investițiile coboară la fel de brusc în anul 2012, ajungând la valorile similare anilor 2007-2008 și crește apoi ușor în anul 2013. Deși majoritatea domeniilor au avut un regres investițional în perioada 2008 - 2013, industria extractivă a înregistrat o creștere de peste 3,5 ori, fiind activitatea care a echilibrat aceste reduceri și care a dat și trendul crescător al județului. Activitatea care a susținut cel mai mult investițiile la nivelul județului în perioada 2008 - 2013 a fost industria extractivă care a acoperit între 16 - 48%, urmată apoi de industria prelucrătoare cu o pondere între 22 - 25,5% din volumul investițional al județului Mureș.

Analiza pieței muncii de la nivel județean pune în evidență o scădere a **populației active civile** în perioada 2000 - 2013 (reducere de 6,7% , respectiv cu 17,7 mii de persoane). Populația activă de sex masculin a depășit numeric populația activă civilă de sex feminin de-a lungul întregii perioade analizate. În anul 2013, **resursele de muncă** din județul Mureș reprezentau 22,4% (372 mii de persoane) din resursele de muncă totale din regiunea Centru, comparativ cu 21,9% (352,9 mii persoane) în anul 2000. Până în anul 2010, indicatorul a avut o evoluție fluctuantă cu tendință crescătoare, după care evoluția sa a devenit aproape staționară. Resursele de muncă de sex masculin le-au depășit numeric pe cele de sex feminin în perioada 2000 - 2013. Evoluția **ratei de activitate a resurselor de muncă** a fost fluctuantă: până în anul 2002 rata de activitate a resurselor de muncă a fost în scădere, după care a fost urmată de o perioadă de creștere până în anul 2003. În perioada 2003 - 2013, evoluția acestui indicator a fost fluctuantă. În anul 2012, rata de activitate pentru județul Mureș a început să crească, după care în anul 2013 a început din nou să scadă.

Evoluția **numărului de șomeri înregistrați** din județul Mureș reflectă situația macroeconomică: în perioada premergătoare crizei economice numărul șomerilor a scăzut, deși a cunoscut fluctuații, după care a crescut brusc în anul 2009 și anul 2010. În ultimii doi ani ai perioadei analizate numărul de șomeri a fluctuat ușor fără o tendință anume. Dinamica structurii pe sexe, pune în evidență ponderea semnificativ mai mare a bărbaților în totalul șomerilor înregistrați la nivelul județului Mureș, comparativ cu femeile. Dinamica structurii pe nivele de pregătire pune în evidență ponderea semnificativ mai mare a șomerilor cu nivel de pregătire scăzut (studii primare, gimnaziale și profesionale), comparativ cu șomerii care au un nivel de pregătire mediu sau ridicat. Ponderea șomerilor cu studii medii în total șomeri din județul Mureș a scăzut cu 14,5 pp, în timp ce a celor cu studii superioare în total șomeri a crescut cu 3,1 pp între anii 2000 - 2013. În anul 2013, **rata șomajului** în județul Mureș a fost de 5,5%, mai mică

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

cu 0,8 pp decât cea de la nivelul regiunii Centru. În anul 2000, rata șomajului în județul Mureș era de 7,1%, la o diferență de 3,2 pp față de rata șomajului de la nivelul regiunii. Anul 2004 reprezintă anul cu cel mai mic nivel al ratei șomajului, iar anii 2009 și 2010 reprezintă anii cu cea mai mare valoare a ratei șomajului. Acest indicator a scăzut până în anul 2008, iar din anul 2009 și 2010 a început să crească brusc. După criza economică, rata șomajului se mai relaxează și valorile acestui indicator scad brusc în anul 2011, după care se menține o tendință ușor descrescătoare până la sfârșitul perioadei analizate (2013).

În județul Mureș, evoluția **populației ocupate civile totale** este marcată de fluctuații în intervalul 2005 - 2013, cu scăderi în perioada 2008 - 2011, pe fondul reducerii activității economice determinate de criză, fiind urmată de o redresare. În anul 2013, efectivul **populației ocupate** reprezenta 22,4% din populația ocupată în regiunea Centru a României, mai puțin cu 1,0 pp față de anul 2005. Din punct de vedere al structurii, în anul 2013, ponderea populației ocupate de sex masculin era mai mare cu 9,8 pp în defavoarea ponderii populației ocupate de sex feminin. În perioada **2008 - 2013**, efectivul populației ocupate totale s-a redus semnificativ în cazul secțiunilor: *Industrie prelucrătoare, Construcții, Intermedieri financiare și asigurări și în Învățământ și Sănătate*. Pe de altă parte, s-a înregistrat o creștere a efectivului populației ocupate în activități din *Comerț, Informații și comunicații*, precum și în *Transport depozitare*.

Efectivul salariaților la sfârșitul anului 2013 reprezenta 20,7% din numărul total al salariaților din regiune. Intervalul 2005-2013 este marcat de trei perioade: o perioadă de creștere (2005 - 2008), urmată de scădere până în anul 2010, continuată cu o evoluție ascendentă a numărului de salariați la nivel județean (2011 - 2013). Dinamica structurii pe sexe reflectă structura demografică a populației de la nivelul județului, astfel încât, în anul 2013, diferența dintre ponderile salariaților era de 6,7 pp în favoarea salariaților de gen masculin. Structura salariaților pe activități economice evidențiază în perioada 2008 - 2013 o concentrare a acestora în industria prelucrătoare (28 - 30%), urmată la mare distanță de activitatea de comerț (16 - 18%). Principalele activități în care se regăsesc salariații din județ sunt industria prelucrătoare (26 - 29%), urmată de comerț, sănătate și asistență socială și învățământ, în timp ce salariații de sex masculin activează cu preponderență în industria prelucrătoare (28 - 31%), urmată de comerț și construcții.

6.3% dintre locurile de muncă existente sunt vacante. Astfel, la nivelul județului Mureș rata locurilor de muncă vacante se situează atât peste media națională, cât și peste cea regională. Cele mai multe locuri de muncă vacante sunt generate de sectorul *industrie* (mai mult de jumătate dintre locurile de muncă vacante înregistrate la nivel județean – 61.6%), urmat de sectorul *servicii* (34.3%). Majoritatea locurilor de muncă vacante sunt generate de întreprinderile *mici* – 36.6% și de întreprinderile *mari* (250+ salariați) – 42.2%. Cele mai multe dintre locurile de muncă vacante sunt generate pentru GO 7 (muncitori calificați) – 56.4 %, urmată la mare distanță de GO 2 (specialiști cu ocupații intelectuale) – 18.9 %. Trebuie menționat că cererea pentru persoane cu nivel de educație ridicat este relativ ridicată, mai ales în context regional – 21.6 % dintre locurile de muncă fiind specifice grupelor ocupaționale GO 2 (specialiști cu ocupații intelectuale) și GO 3 (tehnicieni). Din numărul de locuri de muncă analizate la nivelul județului Mureș, o majoritate de 67.1 % sunt deschise pentru absolvenți de învățământ profesional, gimnazial, primar sau fără școală (fără studii medii) și doar o minoritate de 15.3 % pentru absolvenți de studii superioare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE,
ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

ORGANISM INTERMEDIAR - POSDRU

Cea mai mare importanță o acordau angajatorii updatării permanente a setului de cunoștințe și competențe teoretice și practice deținute de proprii salariați, și cu precădere în evaluarea salariaților cu studii medii.

Recrutarea **absolvenților** promoției 2014 din județul Mureș înregistrează o valoare superioară celor de la nivel național și regional (1,3%), ceea ce subliniază cererea crescută pentru această categorie de forță de muncă la nivel local.

În privința **fluxului de salariați**, sectorul agricol prezintă evoluția cea mai puțin favorabilă la nivel local, în vreme ce sectorul industrial pare a fi cel mai dinamic și cu potențial de creștere.